Published and distributed under permit (No. 751), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. — ЧИСЛО 162. — ДЖЕРЗИ СИТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 14-го ЛИПНЯ, 1921.

VOL. XXIX. — No. 162. — JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JULY 14, 1921. — THREE CENTS

ЗАВОРУШЕННЯ ПРОТИ ІМІҐРАНТІВ

ДЖАНСТАВН, ПА., 12. липня. — Копалняне місточко Бівердейл, вісім миль від Джанставн, було вчера вечером сценою диких заворушень.

Місцеві Американці, розлючені на ріжні злочини, поповнені в околиці буцімто італійською злочинною орґанізацією так званою чорною рукою, узброїлися від стіп до голови, напали і знищили динамітом пять італійських підприємств, а потім напали на мешкання італійських іміґрантів, підпалили їх і прогнали майже усю італійську кольонію з міста на доокоплічні горби.

Лише скорий приїзд відділу сімох американських жовнірів з околичних місцевостий не допустив до кровавої масакри. Сі жовніри станули на сторожі, не допускаючи узброєних Американців до дальших ексцесів. Мимо сього через цілу ніч чути було тут і там стрілянину; ходили чутки, що заблукавші кулі поцілили і ранили кілька осіб.

Над раном місто представляло вид узброєного табору; узброєних Американців з трудом здержувало сімох неустрашимих жовнірів. По місті ходили поголоски, що на місце заворушень вислано 50.000 стейтової міліції.

Межи знищеними підприємствами є дві барберні, фабрика печених кукурузяних зернят, фабрика обувя, та одна реставрація. Шкоду покищо подають на 28.000 долярів.

Сподіючися нападу від розярених Американців, з міста утікло богато іміґрантів також не італійської народности. Навіть богато американських родин вибралося хвилево з міста, щоби не впасти жертвою помилки зі сторони своїх одичілих земляків.

ВІЙСКА СТЕРЕЖУТЬ АРЕШТОВАНИХ ПРОВІДНИКІВ СТРАЙКУ.

ВІЛІЄМСОН, Вест Верджінія, 12. липня. — Стейтова поліція і міліція арештувала учора в Лін і Блекбери Сити 26 людий, мовляв на ті основі, що вони стоять в звязи з пожаром компанійного склепу, що погорів в Лін дня 21. мая.

Всіх арештованих відставлено до тюрми Мінґо кавнті, але ся тюрма була так переповнена, що арештованих не можна вже було там примістити. Тому покищо держать їх в судовій салі для лави присяжних суддів. Їх стереже стейтова поліція і міліція, зорґанізована на основі проклямації ґубернатора про заведенне военного стану в страйковім вуглевім окрузі.

ТРИ ДЕРЖАВИ УЖЕ ЗГОДИЛИСЯ НА ПРОПОЗИЦІЮ ГАРДИНҐА ЩОДО РОЗБРОЄННЯ.

ВАШІНҐТОН, 12. липня. — Покищо уряд Злучених Держав уже дістав прихильну відповідь майже від усіх держав, до котрих була вислано запрошеннє на межинародну конференцію в справі розброєння.

Одинокою державою, яка ще не дала формальної і урядової згоди, є Япан. Опізненнє з його сторони пояснюють великою відлеглостю, хоч можливо замотана політична ситуація була сьому на перешкоді.

ФРАНЦІЯ ТАКОЖ ГОДИТЬСЯ.

Незвичайно важним фактом уважають те, що перша згідна відповідь наспіла від Франції, котрої преса ні трохи не крилася з невдоволеннем з пропозицій Гардинґа.

Покищо ще не установлено порядку нарад конференції. Догадуються лиш, що Злучені Держави будуть класти натиск передовсім на справу Далекого Сходу, то є на справу Япану, Китаю і азійських островів і посілостий.

ПРЕЗИДЕНТ ГОВОРИТЬ ДО СЕНАТУ В СПРАВІ БОНУСА ДЛЯ ЖОВНІРІВ.

ВАШІНҐТОН, 12. липня. — Президент Гардинґ зявився перед сенатом і виголосив промову в справі пропонованого бонуса для американських жовнірів, що брали участь у світовій війні.

Його промова виясняє неодно питаннє економічного положення Злучених Держав. Президент Гардинґ заявив, що Злучені Держави також переживають період повоєнного фінансового замішання та промислового застою. Американські довги державні зросли до величезних сум, бо Америка не дивилася на довги, коби лише війну виграти.

Три річи треба конче зробити, на думку Президента, щоби привернути край до нормального стану. Наперед треба зменчити податки, бо при великих податках не можна ждати привернення нормального біґу промислу. Треба далі зменчити военні довги та наконець, полагодити справу позичок заграничним державам.

Тому що податків збільшати тепер не можна, то не можна тепер також думати про ухвалюваннє бонуса для американських жовнірів, що брали участь у великій війні, бо такий бонус побільшивби довги держави о 3 до 5 біліонів долярів. Якби перевести сю ухвалу, то шкода, яка вийшлаби з сього для жовнірів через шкоду для всего краю, булаби більша, як та користь, яку вони малиб самі.

Злучені Держави не можуть взяти на себе такого зобовязання, бо перед ними стоїть обовязок заплатити за 2 роки величезні суми довгу державного; приняти тепер нові зобовязання викликалоб економічну руїну за які 2 роки.

Далі Президент вичисляв все те, що федеральні власти роблять для ветеранів великої війни: міліони долярів, видані на обезпеченнє; міліони на лічення; міліони на запомоги для калік; міліони на науку. З того робить він заключеннє, що американський жовнір не може говорити, що уряд забув про нього.

ПОЛІЦІЯ ДО ВЯЗНИЦІ.

Судя найвисшого суду в Мініолі, Ню Йорк, засудив на чотири року тюрми Герберта Гарвея, бувшого шерифа Квінс Кавнті. Засуджений мав взяти від одного Айриша 200 долярів, щоби за сі гроші вистаратися увільнення його з поліційного суду, куди він попав підозрілий за крадіж автомобіля. Шериф має відсидіти кару в стейтовій вязниці в Сінґ Сінґ, де вже давнійше попав Айриш, котрим він опікувався.

Того самого дня сей самий суддя засудив на 5—10 літ тюрми Тому Барбуті, бувшого розслідника злочинів в Несо кавнті. Його засуджено за хабарництво в справі одного детектива, обжалованого за кривоприсягу.

ПОЛІСМЕН УБИВ ХЛОПЦЯ.

Джан Бек, полісмен нюарської поліції стрілив і вбив на місци В. Шиманського, 19 літного парубка, коли той пробував, як каже полісмен, вломитися до дому одної горожанки місточка Іст Орендж, Ню Джерзі, як вона виїхала на літо на село. Поліція каже, що вона розпізнала Шиманського, бо в неї була відбитка його палців ще з часу, як він сидів в тюрмі за влом.

ЗАСУД НА ЖІНКУ ЗА НАМАГАНЕ УБИЙСТВО МУЖА.

Присяжний суд в Ню Сити, Ню Йорк, видав у вівторок засуд проти Ліди Джансон, жени одного фармера в сусідних горах, обжалованої за участь в намаганім убийстві мужа.

Послідного лютого хтось стрілив до її мужа зі стрільби і мало його не вбив. Тяжко ранений він ледво дотягнувся до дому, серед страшної зливи, і пролежав відтак вісім тижнів, заки міг встати. Детективам при помочи місіонарів вдалося витягнути признаннє від Ед Ровза, фармерського робітника на фармі Джансона, що се він стріляв до свого хазяїна, бо підозрівав, що сей догадуєть-ся про його зносини з господинею. В своїм признанню Ровз вмішав також господиню. На тій основі її суджено. Вона боронилася на суді, що вона не мала найменчої участи в стрілянню слуги на її мужа, але суд показав її власне зізнаннє, в котрім вона признала все, о що її суд обжалував. Тоді вона признала, що декотрі діти не є дітьми її мужа, але перечила, що се вона намовляла парібка стріляти на мужа. Вона перечила, немовби вона признала то все, що прокуратор предложив як її зізнаннє. На те прокураторія показала лаві суддів присяжних її зізнання, в котрих були поправки власною рукою обжалованої, доказуючі, що вона читала ціле зізнаннє від початку до кінця. Тоді муж обжалованої став зізнавати, запеоечуючи, немовби його жінка могла намовляти парібка до душегубства. Та й се не помогло, і лава присяжних признала обжаловану винною намаганого убийства в першім степени.

Засуд викликав велике невдоволеннє серед гірських фармерів, сусідів обжалованої, котрі наповнили по береги цілу салю розправ.

ВІДБУДОВА МОСТА НА ДНІПРІ.

Камянецькі „Вісти" подають, що в першій половині квітня в Києві відбулося відкриттє мосту через Дніпро (знищеного Поляками).

КУБАЛЬ ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ.

Кропсі, суддя найвисшого суду в Мініолі, Ню Йорк, видав засуд на Лаврентія Кубаля, польського іміґранта, що вбив старуху Бартлет. Кілька днів тому лава присяжних суддів признала його винним убийства першого степеня, а тепер суддя засудив його на смерть в тижни, що починаєся 14. серпня. Кубаль приняв засуд спокійно, і не сказав нічого.

НОВІ ҐУБЕРНІЇ.

ТЕРНОПІЛЬ. По відомостям Камянецьких ґазет большевики на Вкраїні утворили нові ґубернії: Кременчуцьку, Олександрівську й Донецьку. Херсонська ґубернія з травня місяця поділена на дві: Одеську й Миколаївську. Таким чином Україна складається з 12 ґуберній: Харківської, Полтавської, Подільської, Волинської, Кременчуцької, Київської, Чернигівської, Катеринославської, Олександровської, Донецької, Одеської й Миколаєвської.

ЛІҐА МОЛОДОЇ УКРАЇНИ.

ТАРНІВ. В Тарнові заходами української молоді заснована „Ліґа Молодої України". Завданнєм її є обєднання молодої української ґенерації без ріжниці переконань і віри.

Ліґа також ставить своєю метою піднесенне в українському народі почуттє гідности та національної чести.

Ся праця також захопила українську молоду кольонію в Румунії. Аполітичність Ліґи притягає до неї богатьох прихильників також і серед військових.

ТОРГОВЛЯ ПОЛЬЩІ З СОВЄТСЬКОЮ УКРАЇНОЮ.

З Лодзі виїхала на Україну специяльна делеґація, яка мала прослідити умовини торговельних взаємин між Польщею і радянською Україною. Делеґати були в Києві і других українських містах і вели переговори з комісарем торговлі Введенським і иредставниками кооперації. Вияснилося, що українські радянські власти пропонують для виміни певну скількість сирих матеріялів, але сам вивіз утрудненийй наслідком знищення транспорту. Запропоновано теж виміну хліба за мануфактуру і инші товари. Радянська Україна бажає в першій мірі набути господарські машини і знаряди. Показалося, що ціни, запропоновані польськими делеґатами є висші, аніж ціни румунських і чеських фірм. В київських складах находиться певна скількість льну, конопель і вовни, призначених для виміни.

СЕЛО НА ПОЛТАВЩИНІ.

Київська ґазета „Більшовик" в кореспонденції з Полтавщини жалується на недостачу популярної літератури для села і занедбання політичної праці на селі. Кореспондент остерігає відвічальні круги сими словами: „Треба памятати, що жерела жовтоблакитні, петлюрівщини, істнують, що Н. дивізія, проходячи таращанський повіт, знайшла 17 пудів петлюрівської літератури, що не будучи озброєні ні книжкою, ні ґазетою, не маючи відповідної скількости політичних робітників — ми мимоволі тратимо вплив на селі, віддаючи його куркульству, петлюрівським аґентам з їх наглою брехнею і провокацією".

ЩЕ ОДИН СОЮЗ.

У Відні прийшло ще до одної правої консолідації, яку охрещено „Український національний союз". До союзу мали увійти представники ес-ерів, ес-ефів, народні републиканці і деякі непартійні. Головою союзу є О. Лотоцький, скарбник Храпко і секретар Плєвако. Плятформа союзу: суверенність України, демократичний лад, обезпечення робітників, земельна реформа і пр. Новий союз працюватиме в контакті з УНР. і в дусі своєї плятформи буде на нього впливати.

ДОРОЖНЯ У ЛЬВОВІ РОСТЕ.

Останніми днями ціни всіх продуктів на львівському базарі зросли ще більше. І так плачено за одно яйце 10 м., за літр молока 35 м., за кґ. масла 450—550 м., за кґ. сира 140 м., за кґ. бараболь 12 м., бураків 12 м., моркви 12 м., цибулі 90—100 м., яблок 200 м., квашеної капусти 20 м., за кусок хріну 2 м., за вязанку шпараґів плачено 60—18 м., редькви 5—15 м., цибулі або часнику 5—10 м., морківці 8—10 м., петрушки 5—8 м., кропу 5 м., за головку салати 5—15 м., каляріпи 10—12 м., каляфіору 50—100 м., за оден огірок 40—60 м., за літру гороху 80 м., молодих бараболь 50 60 м., суниць 100—120 м., за кґ. білого хліба плачено 120 м., чорного 90 м., за малу булку 6 м., більшу 12 м., за кґ. білої муки 140 м., рижу 90 м., гречаних круп 70 м., пшона 70 м., фасолі 85 м., горожу 45 м., кукурузяної муки 45 м., білого цукру 500 м., жовтого 400 м.

БІЛЯНС ПОЛЬСЬКОЇ КРАЄВОЇ КАСИ ПОЗИЧКОВОЇ.

З оголошеного тимчасового білянсу польської Краєвої каси позичкової за день 20. мая 1921 р. слідує, що золотий запас в штабах і монетах по парітетному курсі німецької марки виносив 13,452.309.28, а запас золота і срібла разом 54,032.-164.13. Довг державного скарбу виносив в тому дні 112 міліярдів 625 міліонів марок, а надто міністерство скарбу було винно касі за закуплене золото і срібло по парітетному курсі і за курсову ріжницю металів 405,307.992.45. Паперових грошей в тому дні було в обігу звиш на 91 міліярдів 303 міліонів польських марок. З сего білянсу слідує, що ПККП. в дні 20. мая с. р. мала покриття в золоті сріблі одну марку на 1680 паперових марок. Сей стан білянсу висвітлює в части значний спадок польської паперової марки.

ЗЛОЧИНИ НАД КОРДОНОМ В ГАЛИЧИНІ.

Львівська преса доносить, що в Скалаті істнувала банда контрабандистів, яка занималася переведеннєм збігців з Росії, при чому вимушувала на них великий окуп. Недавно такий контрабандист, подаючи себе за аґента польської держави, зажадав від одного російського лікаря пів міліона марок окупу, в противному випадку грозив йому відданєм поліції „за большевизм". Сего контрабандиста арештувала львівська поліція, а називається він Йосиф Авербах. Передвиджуються дальші арештування в Скалаті. На поліції доказано, що ся банда переносила листи з Росії і з поворотом. По дорозі прочитувано листи, а як в них була критика або згадка про большевиків, то роблено вимушення. Коли вимушення не вдалося, то банда передавала листи чрезвичайці.

АЛІЯНТСЬКА НАЙВИСША РАДА МАЄ ЗІБРАТИСЬ ЩЕ СЬОГО МІСЯЦЯ

НАЙВИСША РАДА МАЄ ЗІБРАТИСЬ ПРИ КІНЦІ ЛИПНЯ С. Р. У ФРАНЦІЇ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ СУПЕРЕЧКИ ЗА ГОРІШНІЙ ШЛЕСК ТА ІНШИХ ПИЛЬНИХ СПРАВ.

ПАРИЖ, 12. липня. — Нині рано оголосило французьке міністерство заграничних справ, що аліянтська Найвисша Рада збереться імовірно при кінці сього місяця (липня) в Бульоні або в Парижі.

Першою справою, яка має бути порушена на засіданню Найвисшої Ради, буде питаннє про вирішеннє державної приналежности Горішнього Шлеска. Кромі того, як сподіваються, Велика Британія піднесе питаннє про опорожненнє німецьких міст Дісселдорфу, Дуісбурґа і Рурорту, щоби в той спосіб висказати признаннє для теперішнього німецького правительства, що воно хоче виконати зобовязання, які на Німеччину наложив версайський мировий договір.

Міжаліянтська комісія на Горішньому Шлеску предложила Найвисшій Раді нове звідомленнє, в якому заявляє, що на місці годі поладнати суперечку. Найвисша Рада може перебере сю справу з рук шлеської міжаліянтської комісії і вирішить її на надходячій своїй сесії або передасть її комісії експертів (знавців), як се недавно предкладав французький премієр Бріян.

АЛІЯНТИ ГОДЯТЬСЯ ВЗЯТИ УЧАСТЬ В КОНФЕРЕНЦІЇ У ВАШИНҐТОНІ.

ЛОНДОН, 12. липня. — Звідомлення з ріжних столиць головних аліянтських держав вказують, що всі вони годяться взяти участь в конференції, яку скликує президент Гардинґ до Вашинґтону, імовірно на 11. падолиста, в день третіх роковин проголошення перемиря в Европі, для обговорення плянів загального обмеження зоружень военних на суші і на морі та наладнання відосин на Тихому океані.

Досі відповіла Велика Британія, Франція й Італія, що годяться на вашинґтонську конференцію. Японія урядово ще не відповіла, але вісти з Токіо, столиці Японії, вказують, що і Японія радо прийме запрошеннє.

Запрошений Китай (Хіни) теж відповів, що радо візьме участь в конференції у Вашинґтоні, а рівночасно Китайці натякають, аби їх допущено на конференцію яко рівноуправних співучасників до нарад над усіми справами, які будуть видвигнені на нарадах.

ФРАНЦІЯ РАДО ПРИНЯЛА ЗАПРОШЕННЄ ПРЕЗ. ГАРДИНҐА.

ПАРИЖ, 12. липня. — Французьке правительство повідомило сьогодня урядово правительство Злучених Держав через американську амбасаду в Парижі, що приймає запрошеннє президента Гардинґа і вишле своїх представників на конференцію в справі обмеження зоружень до Вашинґтону.

Небаром по сім повідомленню премієр Бріян заявив в палаті послів (парляменті), що французьке правительство одержало се запрошеннє з Вашинґтону, та що вже відповіло, що приймає його, додаючи, що він сподівається, що палата послів радо привитає се запрошеннє і його принятте зі сторони Франції.

Сю заяву премієра Бріянда парлямент приняв грімкими оплесками і бучною овацією.

Премієр Бріян сказав, що він радий самий проводити французькій делеґації на конференцію.

ІТАЛІЯ ПРИЙМАЄ ЗАПРОШЕННЄ ПРЕЗИДЕНТА ГАРДИНҐА.

РИМ, столиця Італії, 12. липня. — Італійське міністерство заграничних справ урядово повідомило американську амбасаду в Римі, що італійське правительство вповні годиться з пляном президента Гардинґа про скликаннє конференції для обговорення обмеження военних зоружень на суші і на морі.

ЯПОНІЯ ТЕЖ ЗА ОБМЕЖЕННЄМ ВОЄННИХ ОРУЖЕНЬ.

ЛОНДОН, 12. липня. — Досі немає ще урядової відповіди Японії на запрошеннє президента Гардинґа, але в тутешних дипльоматичних кругах запевняють, що Японія теж радо прийме се запрошеннє.

Правительство Великої Британії випитувалось у правительства Японії про її становище до справи обмеження военних зоружень ще перед відновою анґльо-японського союза. Тоді японське правительство заявило свою прихильність для таких заходів, отже і тепер є всяка надія, що Японія прийме теж щадо запрошеннє президента Гардинґа і вишле до Вашинґтону своїх представників.

КИТАЙ ХОЧЕ ВЗЯТИ УЧАСТЬ В КОНФЕРЕНЦІЇ У ВАШИНҐТОНІ.

ПЕКІНҐ, столиця Китаю (Хін), 11. липня. — Китайське міністерство заграничних справ повідомило свого посла у Вашинґтоні, щоби звернувся до президента Гардинґа із заявою, що Китай хоче взяти участь в конференції у Вашинґтоні над справою обмеження военних зоружень.

ДЕ ВАЛЕРА В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, 12. липня. — Нині приїхав сюди провідник ірляндських самостійників Емон де Валера разом зі своїми товаришами.

На двірці привитали його лондонські Айриші грімкою овацією.

Він буде на розмові з британським премієром Ллойдом Джорджем в сей четвер.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 ценітв.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРҐАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВИ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ҐАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

ВСЕЮ СИЛОЮ ПАРИ ДО КАПІТАЛІЗМУ.

Як доносить большевицька ґазета „Економіческая Жизнь", що виходить в Москві, в числі 109, з дня 21. мая 1921. року, Риков, один з лідерів большевизму, промовляючи на четвертім зїзді совнархозів (Зїзд рад народньої господарки) рішучо признав, що „засаднича лінія советської власти вповні і абсолютно ясно означає леґалізацію (управнення) розвою буржуазії на ґрунті свобідного розпоряджання зайвини, що останеться у селянина, у дрібного витворця після того, як в нього заберуть частину його виробу на користь держави".

Той самий Риков посвідчає, що „приватні властителі так вірують в денаціоналізацію (відданне державою назад в приватні руки) промислу, що в теперішню пору в Москві широко розвелася продаж підприємств; продають навіть ті підприємства, що їх було забрано не у продаючого, але навіть до батька або діда продаючого".

Се значить не що инчого, як покасованне большевицьких законів про скасованне права спадщини.

Далі Риков так само отверто признає, що через большевицьку господарку „цілий ряд підприємств або зовсім не працює або кепсько" і що їх „треба буде віддати для експльоатації осібним компаніям, кооперативам або поодиноким особам".

З цілої промови Рикова видно, що большевики рішилися уже невідклично завернути до капіталізму і якщо у них є ще яке питанне, то хиба питанне, як се зробити.

60,000 ПАНУЄ НАД 40,000,000.

Представник советського уряду з України в Празі, Левицький, мав із співробітником чеського комуністичного дневника „Червоне Право" балачку про положення на Україні.

Советський посол не міг поминути очевидно питання про сили комуністів на Україні. По даним Левицького українська комуністична партія (то є московська комуністична партія, так звана „Комуністична Партія Большевиків України") має тепер до 60 тисяч членів, що на думку Левицького, як сам він каже: „на українські відносини достаточно значне число".

Дальше Левицький подавав співробітникови комуністичної часописі знані відомости, що Україна є богатою хліборобською країною; вилаяв Денікіна, Петлюру і повстанців, котрі, по його словам, перешкаджають успокоенню та праці над відбудовою знищених війною господарств.

При кінці своєї балачки сказав Левицький, що торговельні зносини між советською Україною і Росією будуть відбуватись у великих розмірах і принесуть значні користи для обох держав.

Се признанне самого большевицького комісаря, що на Україні є до 60.000 большевиків, є дуже замітне, бо тимсамим самі большевики признають, що така незначна меньшість панує над 40 міліонами народу. Розуміється, що аби така меньшість могла удержатись при власти, мусить уживати насильства і розбою. Як того господин Левицький не казав, то хиба тому, що се є загальнозвісне а навіть самозрозуміле.

Ще один цікавий момент слід піднести. А саме те, що ся „Комуністична Партія (большевиків) України", котрій і наші большевики-кацапчуки в Ню Йорку поклоняються, се ЧИСТО МОСКОВСЬКА ПАРТІЯ НА УКРАЇНІ. Се партія московських наїзників на Україну, тих кацапів, що насунули на Україну для наживи ще за царів Романових.

Большевики мають ясну і для свого бизнесу корисну політику. ВОНИ УТРИМУЮТЬ НА УКРАЇНІ СВОЮ МОСКОВСЬКУ ПАРТІЮ, А ЧЕРЕЗ НЕЇ ДЕРЖАТЬ УКРАЇНУ ПРИ МОСКОВЩИНІ.

Ясна річ, що кождий, хто підпирає ту московську партію на Україні, є свідомим або несвідомим наймитом Москви а ворогом України.

Боротьба проти сеї московської партії, проти сеї горстки московських посіпаків (найбільше серед них є бувших царських чиновників) — є боротьбою за визвіл цілого народу зпід кнута сеї московської банди.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ТУГА ЗА МОНАРХОМ.

(Лист з Угорщини).

Те, що діялося останніми часами, діється зараз і ще підготовлюється на близчі часи в Угорщині, може служити для цілого світу добрим прикладом, **як не треба робити державної політики.** Тим дивнійше, що деякі українські політичні круги останніми часами все більше залицяються до Угорщини, маючи фантастичну надію знайти тут поратунок для свого потопаючого корабля. Тимчасом нема жадного сумніву, що коли Угорщина й далі йтиме теперішнім шляхом, то вона не тільки нікого чужого не поратує, а сама піде на дно.

Страшні місяці мадярської комуни, коли в Будапешті панував червоний диктатор Бела Кун, відійшли в вічність. За допомогою Антанти й головно Румунії в Угорщині було заведено лад і спокій. Та мадярські маґнати й їхні прибічники не вдовольнилися тим, що їм повернено їхню власність: вони хотять ще воскресити **цілий старий лад,** як се було до революції. А що старий лад повертається лише за допомогою старих способів, то вони нічого нового не придумали, як **білий терор і монархію.**

Білий терор панує в Угорщині безмежно й своїми формами є ще страшнійшим, ніж терор червоний. Ще перед роком цілий культурний світ тільки й говорив що про нечувані жорстокости мадярського білого терору. Дійшло до того, що робітничі орґанізації всіх инших країн завісили бойкот над Угорщиною. Хоч сей бойкот і не пощастило вповні провести, проте він трохи вплинув на будапештських катів — і примусив їх перетворити **явний** терор **утайний.** Ще й нині в концентраційних таборах Угорщини гинуть тисячі людей, у тім числі богато зовсім невинних, яких на протязі 1½ років навіть ні разу не переслухано. Ще й нині з Дунаю мало не щодня випливають трупи зі звязаними руками й ногами: поліція соромливо називає їх „самогубцями", але звідки у самогубців звязані руки й ноги?....

Терором мадярські націоналісти хотять одбити народови смак до большевизму, а для того, щоб мадярські маґнати знов могли пишатися вишиваними мундурами, орденами, титулами, задавати балі й друкувати ґрафські корони на своїх візитівках, — для сього реставрується монархія. Угорське національне зібраннє, скликане під „охороною" гортієвських баґнетів, установило для Угорщини монархічну форму правління. Є вже й готовий монарх: бувший австрійський цісар Кароль IV. Та поворот Кароля до Угорщини стрічає великі перешкоди, не так з боку великої, як з боку Малої Антанти (Чехословаччина, Югославія й Румунія). Навколо сього пункту вже від кількох місяців крутяться угорські, великоантантські й малоантантські політики й ніяк не можуть сеї справи роплутати.

Останнього Великодня Кароль потайки, на антантський паспорт, виїхав зі свого швайцарського захисту й несподівано опинився в Будапешті, мавши велику охоту зараз убрати корону св. Стефана й приступити до урядування над „моїм вірним мадярським народом". Будапештське повітрє показалось йому, одначе, занадто горячим, і він переїхав до Стенамаґеру, маленького мадярського місточка. Дякуючи заходам Малої Антанти, яка рішучо заявила, що коли Кароль негайно не виїде з Угорщини, війска сеї Антанти вступлять на мадярську територію, Кароля пощастило випровадити з його „вірної Угорщини".

Нині надходять певні відомости, що Кароль має на думці повторити свою великодну авантуру. Навіть вже й день призначено для того: день 20. серпня, день мадярського національного свята в честь св. Стефана. Прихильники Кароля нітрохи не криються зі своїми намірами й одверто кажуть, що сей день буде днем остаточного повороту Кароля до Угорщини й що ніяка сила вже більше не примусить його опустити столицю Мадярів.

Нема сумніву, що Кароль і карлісти мають за собою якусь підпору й допомогу в закордонних політичних кругах. Ні для кого не є таємницею, що французькі роялісти й анґлійські аристократи дуже співчувають мадярським маґнатам в їх заходах до реставрації монархії в Угорщині. Але в обох сих великих державах владу мають у своїх руках не роялісти й аристократи, а більш демократичні елєменти, які безперечно поставляться вороже до здійснення угорських монархічних плянів. Ще виразнійше виступає проти повороту Габсбурґа до Угорщини вже згадана Мала Антанта, яка не без підстави вважає сей поворот за серіозну погрозу для спокою в цілій середній Европі. В самій Угорщині селянство ставиться до монархії й Кароля цілком неґативно. Представник сього селянства, міністер хліборобства Чабо, рішучо протестує проти нинішнього курсу угорської політики й все з більшим натиском вимагає, щоб уряд нарешті звернув увагу на мужицькі потреби.

Всі сі чинники не пророкують новій авантурі доброго кінця. Найбільше, чого Кароль може сподіватися, се нового замішання в середньоевропейській політиці й значного погіршення внутрішнього й зовнішнього становища Угорщини. Як що він зважиться дійсно повторити свій наїзд на Будапешт, то не треба бути пророком, щоб сказати, що по короткім часі йому знов доведеться пакувати куфри. А може навіть так вийти, що куфри буде йому пакувати хтось другий: коли се буде Чех, Серб або Румун — то власник куфрів може щось на тім і стратити...

Мадярські маґнати тужать за монархом, Кароль тужить за короною св. Стефана, — се все ще можна зрозуміти, хоч і не можна того не осуджувати. Але за чим тужать ті наші українські політики, які біжать за мадярським возом? Здавалося-б, що український нарід вже мав досить гіркий досвід з Мадярами, отже ніби то й шукати тут не годилося-б нічого. Та певні люде віддирають пальці від зеліза лише тоді, коли добре попечуться на нім. Треба, мабуть, зачекати, поки наші політики попечуться й на Мадярах, як попеклися на Поляках: аж тоді вони покаються.

Берлін, 17. червня.

Радянин.

ПОЗІР! ВСІ, ХТО ПОСИЛАЄ ЖЕРТВИ ДЛЯ СТАРОГО КРАЮ!

НЕ ЗАБУВАЙТЕ на українське війско, вигнанців і бідних студентів в Чехо-Словаччині, Австрії і Югославії!

ДІЛІТЬ ВСІ ЖЕРТВИ ТАК: на кождих 100 долярів висилайте 66 доляри до Галичини, 22 до Чехо-Словаччини, а 12 до Відня (на Австрію і Югославію). Се буде справедливо!

АДРЕСИ Є ТАКІ:

1) **До Львова** грошевий дрефт виписати і вислати до: Zemelnyj Bank Hipotecznyj, Pidwale 7, Lemberg, East Galicia, Europe (рівночасно лист з повідомленнем про гроші на адресу: Ukr. Horozanskyj Komitet, Ruska 3, Lemberg, East Galicia, Europe).

2) **До Чехо-Словаччини** і гроші і листи з інформаціями посилати на адресу: Dr. Stefan Smal-Stocky, Hotel Imperial, Prague, Czecho-Slovakia, Europe.

3) **Для Австрії і Югославії** так гроші, як лист з інформацією, на що призначені гроші, висилати на адресу: Ukrainisches Hilfscommittee, Strozzigasse 32, Wien VIII, Austria, Europe.

4) **Для поодиноких повітів і громад в Галичині** (на народні цили тамже!) посилати на адреси подані в газетах чи в листах, чи знакомі Вам адреси. Дрефт виписувати і посилати на Земельний Банк Гіпотечний у Львові.

Вячеслав Будзиновський.

ФЕНІЇ УКРАЇНИ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Австрійські Українці запізно згуртувалися під прапором української державности. Дніпряни сего прапору взагалі не мали. Вони до самого розвалу Росії працювали на основі націоналізму язиково-етноґрафічного. Кличі з такою вузкою основою національною не могли загріти до боротьби ширших мас народних. Національна письменність, хоч би й як популярна, і українська переписка з урядом не могли загріти — неписьменних. Таких було в українських землях звиш 90 на сотку, в послідних роках таки ще більше ніж половина. Селянинови нерозгоряченому українською думкою державною була цілком байдужа мова, якою уряд накладав на него несправедливий податок, або за довги ліцитував хату. Тут селянинови податок і ліцитація були прикрійші, ніж московська чи польська мова. Чисто язиковими кличами не мож було скоро освідомити цілу масу народну. Ще тяжше було загріти її і загартувати так, щоби розбудити національне завзяттє, щоби викоренити байдужність, уступчивість, зневіру, хрунівство і дезерцію в табор національного противника. Національна політика мала за слабий розмах, ще слабші були її удари. В національній боротьбі Українців довго не було боротьби за здобуттє передумов відтворення вчасної державности. Але й боротьба за права української мови в публичнім життю не видала таких овочів, які була би мусіла принести, коли би не була головною метою боротьби, і не головною, лише помічною збруєю; коли би головною метою була українська державність і головною збруєю в боротьбі за неї історична традиція.

Ще більший занепад під сим зглядом, ще більше нехтованнє історичної традиції прийшло в часах, коли українські національні свою національну роботу доповнили роботою економічною для поправи матеріяльного биту свого народу. Не знаючи сили історичних традицій, ні самих традицій, пішли, в найліпшій вірі, на шлях, котрий дорогу їх думку національну і їх народ вести — в пропасть. Загадали для національної думки купувати людий надіями матеріяльних користий. Галицькі Українці бачили ясно, що через зубожіннє українського населення при одночаснім багатінню населення польського український народ в части вимре, в части виеміґрує. Край заповнять польські кольоністи і перемінять його в землю польську з домираючими останками українських нуждарів. Отже керманичі національної роботи взялися за „орґанічну" роботу економічну, щоби свій народ двигнути матеріяльно. Ся робота ішла слабше, ніж могла іти; коли би народ був дивився на неї не як на мету національної роботи, лише як на роботу задля власної матеріяльної користи, і поза сим лиш як на помічну збрую в боротьбі за свою державність.

Економічна робота українських патріотів вже в самих початках була справлена на недобру дорогу. Але прийшли часи ще гірші, в котрих дуже розумні і дуже чесні наміри довели до лихих наслідків лише тому, бо замість казати коневи тягнути віз, казали возови пхати коня. До 1880-их керманичі національної роботи лише орґанічною роботою силкувалися двигнути народ з господарського занепаду, вихопити його з обіймів пявок, що богатіли потом і кровю робучого люду. Тодішні школярі вичитували пильно часописні вісти про соціялдемократичний рув в Німеччині, читали аґітаційні брошури німецьких соціялдемократів і російських революціонерів „народовців" і „народників". Під їх впливом (не Драгоманова, котрий був противником соціялізму!) богато молоді пішло за кличами соціялістичними. На думку тодішної молоді (до котрої і я належав) орґанічна робота „старих консерватистів" була забавкою, яка нідочого не доведе. Соціялістична молодь думала, що народ буде можна спасти і завести справедливий лад економічний лише економічною політикою, котра руками держави віддасть землю великої посілости хліборобам, фабрики всему працюючому людови. Зразу тоті перші соціялісти українські працювали разом з Поляками в одній соціял-демократичній орґанізації. Однак скоро відчахнулися від них, бо польські соціял-демократи, так як і всі тодішні соціял-демократи цілого світа, хотіли націоналізацію землі перевести, „по хлопським трупі": по попереднім спролєтаризованню всіх хлопів і зібранню всеї землі так панської як і хлопської в руках немногих капіталістів. Від соціял-демократії мусіли наші молоді соціял-демократи відстати також тому, бо вони були національні крайнійші, ніж старе поколіннє „народовців", а тодішний „інтернаціоналізм" жадав від них, не то збайдужніти до власної думки національної, але й „в інтересі поступу і культури" не витворювати ще одну націю, націю українську. Українська молодь соціялістична, утворивши радикальну партію виписала на своїм прапорі поруч себе: відданнє землі робучому людови і взагалі поліпшеннє матеріяльного биту селянства, та відбудови української держави.

Радикали не потребували журитися питаннєм, чи народ піде, за їх економічно-політичними кличами. Тяжша була справа з національним освідомленнєм народу, і ще тяжше було освідомлених удержати постійно в національній карности, не допустити до уступчивости і хрунівства. Не знаючи, що способом на се може бути українська традиція історична, загадали для національної політики використати свої кличі економічні. Гадали, що „одним стрілом убють два заяці": порушать і зорґанізують народ не лиш до роботи для поліпшення свого матеріяльного биту та здобуття землі аґрарною реформою, але й освідомлять його національно та зорґанізують в непоборниму силу до боротьби за національну рівноправність та державну самостійність.

Дехто гадав, що темний хлоп лише тому не палиться до національної думки і не рвеся до боротьби за Україну, бо в тім не добачує користи для себе. Але він одушевлявся домаганнєм віддання великої посілости хлопам, одушевлявся й дрібнійшими домаганнями економічно-політичними. Основателі нової партії гадали, що їм треба економічну програму змішати в одну нерозривну цілість з програмою національною: треба доказати хлопам, що з постепенним зростом нашої національної сили будуть мати щораз більші матеріяльні користи; треба переконати їх, що потрібних їм економічних реформ скорше дібються у власній демократичній державі, або хоч би в автономічній Галичині (тоді говорено „східній"); що по утворенню демократичної держави української панська земля буде мусіла перейти в руки народу.

Скоро хлоп набереся того переконання — думали радикали — то, будь він ще темний, будь він свідомий національно але хрунь, задля власної користи стане горячим патріотом українським, в національній роботі і політиці все піде за провідниками народу і буде фанатичним борцем за вільну, зединену українську державу, бо там обезпечить долю своїх дітий і внуків.

Надіями на економічні користи з національної сили народу і власної держави національні радикали надіялися не лиш спопуляризувати свою нову програму національну, не лиш позискати для неї селянство, але й загартувати національну думку в души хлопа так, щоби він з нею вже ніколи не розстався і готов був за неї жертвувати своє життя. Бо не досить національної свідомости, не досить бажання, щоби щось сталося. В своїх бажаннях треба бути так завзятим, щоби за здійсненнє свого бажання важити своїм майном, своїм здоровлєм, своєю особистою будуччиною, своєю головою.

Нові апостоли української думки надіялися, що економічними кличами причепленими до національних так роздрухають селянську масу, що й найтемнійший хлоп стане до боротьби за державну самостійність своєї землі, і щоби сю боротьбу підготовити, буде, жертвуючи себе на переслідуваннє всеї адміністрації державної, підпирати розвій українських кооператив, українського шкільництва, української письменности; не буде хрунити в громаді ні при виборах до сойму і парляменту і — коли прийде слушний час, не лишиться дома ні одна душа хлопська, лише всьо одностайно піде з крісом в руці кровю своєю будувати і обезпечити для дітий і внуків власну українську державу.

Пішла жвава аґітація кличами економічними звязаними в одну орґанічну цілість з кличами національними. Аґітатори партії стали голосити:

„Здобудемо попередно: дешеву сіль, дешеву нафту, ревізію основного оподаткования ґрунтів, заміну всіх податків на оден доходовий з вільним від податку мінімум істнования, фінансову (банкову) поміч при парцеляції двірських обшарів і прочая і прочая. Навпослід здобудемо викупно або й конфіскату всеї великої посілости та її поділ між беземельний або малоземельний працюючий люд. Але все те будете здобувати постепенно, в міру, як: будете засновувати читальні, купувати українські часописи і книжки, ходити на віча, вибирати українських послів; як здобудете загальне голосованнє, поділ „Галичини", і — українську державу".

Початкові успіхи такої аґітації були так величаві, що за приміром радикалів пішло також сторонництво старих націоналів. Число передплатників і читальні росли як на дріжджах, народ став ліпше держатися при виборах, боронив завзятіще своїх прав в школі і в урядах. Але все те був лиш соломяний огонь. Спалахнув і погас. Там де раньше була бодай солома, і її не стало. Замість неї лишився попіл. До трівкого національного освідомлення прийшло лише там, де були люди, котрі хвилевий соломяний огонь використали так, що зараз доскочили з пропаґандою чистого націоналізму без ніякої звязи з економічними кличами. Там де сеї доповняючої роботи не було, або де була за слаба, наслідки були страшні.

(Далі буде).

ДОПИСІ.

БРУКЛИН, Н. Й.

Попис шкільної дітвори.

Неділя, 26. червня с. р., була днем великого свята для української громади в Брукліні, бо був се попис дітей у віці шкільнім, котрі доказали, чого вони в протягу року шкільного в годинах обовязкових і надобовязкових навчилися.

Вже від години четвертої пополудни до красно прибраної галі церковної стали сходитися діти з родичами на попис, повбирані в святочну одіж. З ударом години пятої розпочався попис. Місцевий парох, о. В. Лотович, промовив до зібраних родичів і дітей, представляючи користь науки, подаваної в рідній мові, котра то наука єсть підставою нового життя. По скінченню промови піднеслася куртина, а на естраді діточа орхестра враз з хором заграла український марш. Опісля слідували деклямації, які виголошували хлопці і дівчата. По деклямаціях наступили продукції дівчат на фортепяні, які виконали Марія Заверуха і Анна Бручковська, а Іван Гавришко на скрипці.

По скінченню концерту діти відограли представлення „Дадько Тарас", образ з життя в однім акті, під режисерією дякоучителя п. Василя Савіцького. Всі точки концерту і представленнє відограли діти дуже добре, а оплескам не було кінця, бо як присутні гості так і родичі тішилися, що їх діти так красно починались на сцені — і на концерті і на представленню.

Відколи українська громада в Брукліні істнує, ми не мали нагоди бути свідками такого діточого свята, яке відбулось згаданої неділі. Все те є заслугою теперішного нашого дякоучителя, п. Василя Савіцького, котрий з цілою посвятою працює з дітьми в школі, де окрім науки шкільної учить їх співати та грати на скрипках і на фортепяні.

Запримітити треба, що поміж сими дітьми є і даровиті дуже, і була би велика шкода, як би родичі не допомогли своїй дитині дальше образуватися, чи то в музиці чи в иншим предметі — залежить від того, до чого дитина має дар.

Крім науки шкільної п. Савіцький зорґанізував знаменитий хор церковний і світський, коло котрого гуртує школярів. Сей хор є знаний цілій околиці.

Також п. Савіцький зорґанізував при церкві кружок аматорський, котрий майже що місяця устроює представлення. Тож від Українців громади Бруклина належиться п. Савіцькому за його невтомиму працю честь і слава.

Громадянин.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

На поміч голодним.

Два Січовики, Дмитро Кошіль і Василь Липовий, зібрали межи членами тов-а „Вільна Україна" і межи Січовиками $31.75 (2.200 чеських корон) для Укр. Січових Стрільців. Сі гроші висланo на адресу д-ра Степана Смаль-Стоцького (число посвідки 48643).

Жертвували слідуючі добродії: Д. Кошіль, В. Липовий, В. Чуйко і Й. Крупа по $5.00; П. Івасюк, В. Івасюк, К. Кокура, М. Настасовський, Л. Панасюк, І. Чайка, А. Партика, І. Чорномаз, Т. Ґрецко і Н. Н. по $1.00; М. Болехівський, В. Єндзьо і Й. Слонський по 50 цнт.; Ф. Буковський 25 цт.—Разом $31.75.

Василь Липовий.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ В АЛЕНТАВН І ПОБЛИЗЬКИХ ОКОЛИЦЬ.

ВІЧЕ В АЛЕНТАВН

відбудесь **ДНЯ 17-го ЛИПНЯ** о годині 2-гій пополудни на ґалі парохіяльній під ч. 803 Фронт стр. На тім вічу мається обяснити ситуацію положення українського народа і також мається вислати протестаційні телеграми до Ліґи Народів. Всі ті справи обяснять бесідники, котрі є обзнакомлені зі справами народними. 62

Вступ вільний для щирих Українців.

Комітет Віча складаєсь з представителів всіх Товариств і Братств, в який входять предсідателі.

КОМІТЕТ ВІЧА.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ

з Пітсфілд, Водервліт, Гудсон, Спрінґфілд, Голйок, Вестфілд, Едамс, Лудлов і околиці!

В неділю пополудни точно о годині 3-тій дня 24. липня (Джулай) 1921 р. відбудеться **ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСВЯЧЕННЄ УГОЛЬНОГО КАМЕНЯ** під Українську Гр. Католицьку Церков, якого довершить Всеч. о. Петро Понятишин, Адміністратор і Візитатор нашої Дієцезії в присутности Українського Католицького Клиру.

Всіх Українців проситься уклінно взяти участь в тім великім торжестві і тим дати доказ співрадости з нагоди повстання нового Божого дому в стейті Мессечусетс. Попріть справу Божу, справу України, Братя і Сестри та прибудьте численно на се рідке свято.

162і68 **Церковний Комітет в Пітсфілд, Месс.**

АРЕШТОВАННЯ В ГАЛИЧИНІ БЕЗ КІНЦЯ.

Дня 6. червня минулого понеділка арештовано в місточку Товсте, скалатського повіту, о. декана І. Іванчука. Від коли Поляки виконують владу у Східній Галичині, арештовано його оце пятий вже раз з черги. Попередні арештування переводила завсіди поліція на приказ своїх начальників, опираючися очевидно на неузасаднених доносах. Тепер арештовано його на припоручення тернопільсько окружного суду, зглядно прокуратури. Очевидно, що причиною новий донос якогось з тих, що є філярами будови Польщі. Тим разом закидують арештованому нібито переступство §65. б, австр. закону про нарушення публичного спокою. Так як передше о. Іванчука випускали по місяцеви звичайно або кількох тижнях, не маючи достаточного матеріялу для зложення акту обжалування, так мабуть буде і тепер. Але цікаве тут що инше, а саме, що тамошні Поляки намічують собі прямо якогось одного чоловіка, чи двох і стараються їх у всякий мент напастувати, чи потрібне це, чи непотрібне, корисне, чи шкідливе навіть для їх стану посідання і закріплювання їхньої державности на „кресах". Видно, що є у них стихійна потреба, заключена в їхній патріотичній природі, мати в руках вже якусь жертву, щоби заспокоїти мабуть свої патріотично політичні афекти, чи краще інстинкти, та отримувати цею дорогою позірне враження, що все проче мовчить, бо „благоденствує".

Нема надії, щоби подібні практики колинебудь скінчилися. Що в даному випадку мається до діла з явним збоченням переслідування когось, тут одної родини, видно з того, що якраз тиждень перед тим в тімже домі о. Іванчука в Товстім, поліція перевела основу ревізію і забравши багато паперу та книжок, арештувала зятя о. Іванчука В. Мудрого та повезла до Скалата. Перед самим Скалатом поліціянт з дороги вернув фіру разом з арештованим і завіз його назад до дому, Нехай хто береться пояснити такий арешт.

ВСЕКРИТИКУЮЧИЙ.

Я не Суворін і не Марків,
Мені байдужний гетьманат,
Я не чернець і не з „огарків",
Я... так би мовить—демократ,
Не комуніст, не большевик я,
„Чекіст" мені ні сват ні брат,
Політиканствувати звик я,
Алеж я справжній демократ.
Не шовініст я, боронь Боже,
Я маю красший атестат,
Мені й парлямент не поможе...
Навіщо він? Я демократ!

І так сей жрець демократизму
Таврує всіх і все клене:
То фаїміамить большевизму,
То в „незалежники" чкурне
І все, що-б тільки не робили,
Усе не добре, все не так...
Він критикує, що є сили,
Критикувати—він мастак.

Усі вони словами грають,
Руйнують всякий апарат,
Свою убогість прикривають
Плякатом модним „демократ"
Але настане час розплати,
Народ покличе їх на суд,
І прожене з своєї хати
Всіх „балянсуючих" Юд.

(„Укр. Трибуна"). **Іжак.**

НОВІСТЬ З ДАЛЕКОГО СХОДУ.

До Книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку прислано книжки-календарі на 1921 рік під заг. „Нова Україна". Є се виданнє Секретаріяту Української Далекосхідної Крайової Ради.

На кольорованій, дуже гарній вінетці зазначено: „Календар на рік, а розуму на вік". І справді зміст книжки є дуже цінний і пожиточний не на рік але, як не на вік, то всеж таки — на літа.

Хто цікавиться рухом і долею Українців, повинен сей календар купити. Там знайде всі важнійші інформації про рух і життє на Далекосхідній Україні; там є богато цінних інформацій загально українських, цілого світа, богато практичних економічних і суспільних вказівок, а й велике число ілюстрацій і фотографій важнійших діячів наших з цілої України.

Книжка дуже цінна змістом а й немала обемом. Коштує $1.00 враз з посилкою. Замовляти треба скоро, бо число примірників не велике.

Тай календар старокраєвий „Запорожець", виданнє др. Кирила Трильовського, батька наших „Січий", голови Боевої Управи У. С. С., є інтересний і цінний. Коштує 40 цнт. Хто його ще не має, нехай спішиться зі замовленнем, бо ось-ось вже розійдеться.

І календаря „Просвіти", який продається по 75 цнт., не богато вже у нас примірників. Спішіться зі замовленнем! — А книжка дуже цінна.

Замовлення і гроші слати на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, - - - - - New York, N. Y.

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ.

СМЕРТНЕ ЗІЛЛЯ.

(Історичне оповідання з 1189).

(Продовженнє).

(7)

VII.

Лискавкою рознеслася на другий день по городі вістка, що князь Ростислав попався в полон.

Міщане заворушилися.

— Як то! — кричали вони — то ми маємо спокійно глядіти на це, як наш князь, правнук великого Володаря, син доброго князя Берладника, мучиться в тюрмі, в ворога?! До збруї браття, до збруї, до оружжя! Висвободім князя Ростислава!

І зашумів, загудів город увесь мов Дністер у негоду. Неначе бурливі хвилі Дністра, що вилилися з берегів широко, з клекотом і шумом котилися вулицями міста лави народу, а все на гору до замку. В руках народу виблискувало всілляке оружя! Шаблі, мечі, списи, а то й звичайні сокири.

Між міщанами найшовся й чималий відділ бояр. А провід вів їм і всьому народові Мирослав Глібович.

— Разом, разом усі на замок! — накликав він разураз.

Ось уже залило море голов замкову гору, вже добуваються до замкових воріт!

— Князя видайте нам! Князя Ростислава видайте нам! — несеться грізний, могутний крик із уоруженої товпи.

Виступив проти народу відділ Мадяр та не видержав напору — подався. А народу напливає щораз більше й більше, а напір стає щораз сильніший, щораз могутніший!

Ой, горе, горе вам, Мадяре, горе вам наїздники! Гнів народу несеться на вас! Страшний гнів! Месть народу! Кривдженого! Неволеного! Дрижіть вороги! Супостати!

Та є хтось ще на замку крім Мадярів. Дрижить ще більшим страхом як вони! Хто? Зрадники! Боряе-зрадники. Для них гнів. нарду не найде милосердя!

Мадяре вислали всі сили, які були в замку й у городі. Та й їм не здержати народнього гніву! Народ пре й пре!

От тоді сказав боярин Юрій Витанович до бояр, що були на замку:

— Мадяре пропали. А коли ми тут останемо то й ми! А вдармо на Мадяр — прислужимося нашим!

Зрозуміли бояре раду. Це їх рятунок. Ударили. Мадяре не сподівалися удару з середини. Змішалися. Почулися серед них крики: „Зрада! Зрада!" Народ вдерлися на замкове подвіря.

Блідий як стіна влетів мадярський дворець до королевича!

— Ми пропали! Народ уже на замковому подвірі! Рознесенас на мечах!

Королевич і собі пополотнів. Що діяти, що робити?

Всі голови потратили.

Увесь народ, увесь Галич постав проти них. А там за стінами військо Ростислава! І воно тепер грізне!

Що діяти?

Аж виступив один Мадяр. Станув перед королевичем!

— Є спосіб! Є рятунок, сказав! — споглядаючи на його маленькими, глибоко всадженими в низкому чолі очима.

— Який? — спитав королевич.

— Видаймо їм князя Ростислава — заявив Мадяр із дикою усмішкою.

— Чи ти здурів! Коли видамо його, то нам нема що тут діяти! Хіба просити їх щоб нас пустили до дому.

— Ні. Навіщо. Видаймо їм їхнього князя, але так, щоб зараз у їх руках помер.

— Як? Що?!

— Я знаю таке отруйне зілле, що коли його приложиш до рани, то людина не видержить, умре. Приложимо це зіллячко до рани їх князеві й видамо князя народові. Хай тішаться! — додав із злорадною усмішкою.

Королевич опустив голову. Задумався.

А відтак підвів голову в гору.

— Добре! — сказав.

— Я сам піду, приложу йому це зіллячко, буцім то лік на рани — сказав цей самий Мадяр.

— Добре — відповів знов королевич і дав рукою знак, що він може відійти.

А коли „знахор" вийшов, звернувся королевич до дворецького:

— А ти тимчасом іди, переговорюй із Галичанами. Обіцяйся їм видати Ростислава.

І дворецький вийшов!

А тимчасом мадярський знахор пішов туди, де під сильною сторожею був важко ранений князь із Біловолодом і ще двома дружинниками, взятими разом у полон.

Мадяр поклонився князеві й сказав:

— Милостивий князю! Його милість королевич Андрій прислав мене, щоб я оглянув твої рани й приложив до них цілюще зілля!

Князь відповів:

— Добре, оглядай!

Шулікою кинувся Мадяр на князеві рани, мерщій узявся розвязувати перевязки й прикладати зілля.

— Князю, — закликав Біловолод — князю! Не дай собі прикладати до ран цього зілля! Цьому Мадярові не добром глядить із очей! Вони щось лихе задумують, вони хочуть тебе вбити!

Та вже було за пізно. Мадяр зірвав перевязки й приложив уже зілля.

І на диво князеві зразу полекшало. Рани перестали пекти.

Мені наче лекше, рани не печуть! — говорив Ростислав до Біловолода.

Значить, мене обмануло прочутя й зверхній відразливий вигляд Мадяра. Королевич таки щиро думає рятувати князя. Він же християнин! — думав Біловолод.

А тимчасом королевичів дворецький переговорював із народом.

— Хто з вас розуміє по мадярськи? — спитав він голосно.

— Я! — відповів старий Витанович.

— Перекажи, бояринe, своїм землякам, що вони непотрібно непокояться, непотрібно буряться. Князь Ростислав не в тюрмі, а в вигідній кімнаті під лікарською опікою. Та щоб народ заспокоївся, королевич готов видати князя.

Витанович переповів грімко слова дорецького.

Народ зашумів:

Зараз видати князя! Зараз! Хай пустять нас до князя!

Витанович переповів домагання народу дворецькому.

— Добре, — відповів дворецький — алеж усі не підуть до князя! Кількох хай піде...

На зазив Витановича народ закричав:

— Мирослав Глібович, Мирослав Глібович хай іде!

І Мирослав пішов, узявши зо собою Юрія Витановича та ще кількох бояр і визначніших міщан.

А народ не рушався з місця. Ждав. Тільки вспокоївся. Розбурхані хвилі народнього гніву влягалися, втихали.

Князь Ростислав лежав у постелі й тихим голосом розмовляв із Біловолод, коли відпоручники Галичан увійшли в кімнату.

— Князю! — промовив Мирослав — народ Галича тривожиться твоїм здоровлям і прислав нас до тебе, щоб почути, чи ти здоров.

— Народ! Народ Галича за мною! — закликав князь із розясненим лицем!

— Так, князю наш! Увесь Галич тут на замку! Вся замкова гора закрита морем народу. І на замковому подвірі повно людей! Бояре й міщане!

— Князь підвівся трохи:

— Ах, я не можу встати, не можу! Прошу вас, благаю, винесіть мене до народу. Хочу бачити народ! Хай мене бачить!

А тимчасом старий Витанович із спущеною головою, тихим, дрижучим голосом оправдувався перед Біловолодом:

— Ми мусили! Я мусив! Вони підозрівали мене, що я в змові проти них. Загрозили тюрмою. На кождому ступні стежили за мною. Насильно погнали нас у бій!

— Алеж ви могли вже на самому боєвищі перейти до нас і пережити побіду на наш бік.

— Так! Це можна було! Це можна було — скрутився Витанович — та якось, якось так не склалося.

А боярин Семен Несторич оповідав Біловолодові коли Витанович віддалився:

— Найбільше завинив тут Володислав Кормилич. Він скликав був до себе впливовіших бояр, про яких знав, що вони не дуже прихильні Ростиславови й став їх пересвідчувати, що Ростислав не для Галича князь. „Чи ви вже забули Володимирка? — говорив він їм. — Чи вже забули, що тоді боярин не мав сливе ніякого значіння, що в нього міщанин, а навіть холоп стояли на рівні з боярином, коли не вище. А цей Ростислав він не инакший буде. І він схоче бути необмеженим паном у Галичі. А ми бояре, що будемо в його? Слугами його, може трохи знатнішими, як міщане та холопи, а може й ні! Нам не такого князя потреба. Для нас ще найкрасший був би Володимир Ярославич" — говорив він. А коли бояре говорили йому, що Володимир сидить у мадярській вежі, він сказав їм на це гордо, що він своїм впливом зробить це, що угорський король увільнить Володимира й пришле його до Галича, а королевича відкличе. „А такого князя, як Ростислав нам не треба, він небезпечний для бояр!" заявив Кормилич.

— А ви бояре пішли за ним немов вівці! — сказав із обуренням Біловолод. — І не було нікого між вами, щоб пригадав боярам, що вониж присягли Ростиславві!

— Якось ніхто не звернув на це ввагу. Може не один і мав це на думці, та боявся перед Кормиличем виступити з цим.

— І ти, бояринe, боявся? — спитав із докором Біловолд.

— Я? Що я? — правдувався боярин Семен Несторич, — який я маю голос між ними? Я вбогий боярин, та до цього ще й не уроженець Галича. Пощо мені пхати пальці між двері.

— Так, так, пощо наражуватися. Що там справа Рідного Краю, рідного Народу, аби я сам вийшов ціло — говорив із глумом Біловолод.

— Я тут ніщо не винен, що мій голос поміг би! А тут і ти, бояринe Просовичу, не без вини! Знаєш ти, чому Кормилич так проти Ростислава виступає?

— Чому саме?

— А тому, що без його зважилися посилати послів до Києва, що його не запросили на нараду.

— При чомуж тут я! Щож я винен, що бояре не запросили його!

— Треба було звернути на це увагу боярам.

— Мусили бояре мати до цього причину, що не кликали його — сказав Біловолод.

— А певно, що мали! Кормилич добрий бесідник і вміє промовити до бояр, так, що вони все підуть за ним, куди він і не закликавби їх. Тож вони боялися, щоб він своєю вимовою не відклонив загал бояр від виступу проти Мадяр — пояснив Несторич.

— Значить, справді добре булоб перетягнути його на наш бік — замітив Біловолод.

— А так! — сказав Несторич. — Але це й трудно, дуже трудно. Кормилич це прегорда людина. В його голові снуються якісь вищі наміри.

— Якіж саме?

— Міні здається, що він сам бажає засісти на золотокованому столі Галича.

— Га, колиб він був добрим керманичем, що дбавби про добро держави, то можеб і не зле це було — завважав Біловолод. Тільки лихо, що Кормилич через чужинців, через ворогів Рідної Землі старається осягнути свою ціль.

— Він мусить так робити! Він-жеж свідомий цього, що й князі не стерпілиб цього, що неклязь засів на княжому преа й самі бяре на радо бачилиб, що боярин вибився понад них.

— І тому він шукає помочі в Мадяр.

— А тому. Та й накладає він із Мадярами не від сьогодні, він-жеж навіть посвячений із найвизначнійшими мадярськими родами.

— Значить, його добро Рідної Країни зівсім не обходить.

— Так, щоб зівсім може й ні, тільки що він справу Рідної Землі лучить зі своїми особистими. Коли загальна справа йде в розріз із його намірами, так він не вагається виступити проти неї, хоч би цим і наніс шкоду рідній справі.

— Оце й наше лихо — сказав сумно Біловолод — що є в нас такі люде!

— Так, а найбільше лихо, що такі люде мають вплив на других, на загал. А в нас не має другого такого, щоб міг помірити що до цього з Кормиличем. Хіба ти, бояринe Просовичу, та тебе не було й от що скоїлося. Тому я й кажу, що й ти, бояринe, не без вини тут! Не можна лишати загалу без проводу, на погубний вплив.

Винесли князя на подвіря. Пішов гомін між народом.

— Князь! Князь Князя винесли!

І всі стали збиватися вколо князя, всі хотіли бачити його, чути його.

Князь підвівся й дав знак, що хоче говорити. Стало тихо, тихісінько....

(Далі буде).

ЗВІТ
УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КОМІТЕТУ У ЛЬВОВІ
за місяць март і квітень, 1921 р.
(Конець).

Урядничи Секція.

МАРТ І КВІТЕНЬ.

Видано у Львові запомоги:

	Мп.
200 зелізничникам на суму	20.000
10 почтовикам на суму	6.000
3 автономічн. уряд. на суму	3.000
1 з карного завед. на суму	1.000
Разом	30.000

Між 8 зелізничників і 12 почтовиків розділено 40 кг ржи і 4 пушки молока.

В краю несли допомогу безробітним служебникам місцевих і окружні У. Г. К. яким У. Г. К. у Львові в міру фондів приходив з підпомогою.

Посередництво праці.

МАРТ. Зголосилось до праці 34 мущин і 16 жінок. Вислано їх до 21 зголосившихся предприємців.

КВІТЕНЬ. Зголосилось до праці 27 мущин і 7 жінок. Вислано їх до 6 зголосившихся предприємців.

Шкільна Секція.

I. МАРТ.

Допомоги видано:

	Мп.
Учителям народних шкіл	8.000
Учителям середних шкіл	4.000
Уч. шкіл всіх категорій	6.973
Разом	18.973

Субвенції одержали:

Педагогічні видавництва	4.000
Музеї й бібліотека	2.000
Культ.-просвітні Кружки в таб.	235
Торговельна школа у Львові	15.000
Марійське Тов-о на курс української мови для дітий польських шкіл	10.000
„Світ Дитини" на видавання Шевченківського числа (на виразне жадання американських жертводавців)	100.000
Національний Музей	18.000
Разом	140.235

Разом з допомог користало 25 осіб, з субвенцій 9 інституцій.

Писем вплинуло 52, вислано 42.

II. КВІТЕНЬ.

Допомоги видано:

Учителям середних шкіл	2.400
Учителям народних шкіл	11.500
Ученикам шкіл усіх категорій	11.000
Инші видатки	970
Разом	26.810

Субвенції одержали:

Педагогічні видавництва	2.000
Шкільний музей і педагогічна бібліотека	2.000
Освітні Кружки в таборах інт.	6.706
Наукове Тов-о ім. Шевченка	20.000
Допомога театр. дружині	46.000
Статистична Комісія	2.000
Разом	78.706

Разом з допомог користало 33 особи, з субвенцій 7 інституцій.

Писем вплинуло 35, вислано 26.

Університетська Комісія при Шкільній Секції.

I. МАРТ.

Допомог студентам у Львові і поза Львовом видано 7 на суму 11.000 Мп. — На наукову поміч (книжки і ин.) видано 17.500 Мп. — Видано 177 обідів 6-ом студентам.

II. КВІТЕНЬ.

Допомог студентам у Львові і поза Львовом видано 11 на суму 34.000 Мп., студентам за кордоном за 5 виїзд за кордон видано 6 запомог на суму 65.000 Мп., на наукову поміч і на підмоги академічним товариствам у Львові видано 24.000 Мп., разом видатки Унів. Комісії у квітні виносили 123.000 Мп. — Видано 170 обідів 6-ом студентам.

Правна Порада.

I. МАРТ 1921 р.

За місяць март вплинуло 297 писем, з того полагоджено 288, з рамени Комітету боронили оборонці в 6 карних справах.

Інтервенійовано в військовім суді в 9 случаях; в цивільних судах в 22 случаях; в жандармерії в 5 случ.; в таборі на Ялівци 8 случ.

Внесено 41 просьб о звільнення з таборів. Інтервенійовано в румунськім посольстві в справі буков. Українців. Відношенося до румунської поліції в 1 случаю вислано 82 листи на Україну і в Росію; в сій справі удержувано переписку з Данським Комітетом в Копенгазі.

II. КВІТЕНЬ.

За місяць квітень вплинуло писем 90, з того полагоджено 85. З рамени Комітету видано оборону в 4 справах.

Інтервенійовано в військовому суді 6 разів, в цивільних судах 18, в жандармерії 7, в таборі на Ялівци 9; внесено просьб о звільнення з таборів 20. Ведено переписку в справі пересилки листів на Україну і Росію.

Допомога голодуючому населенню підгірських і знищених війною повітів.

I. МАРТ.

Акція допомоги голодуючому селянству знищених повітів переводжена місцевими кооперативами, котрим У. Г. К. уділив безпроцентові позички на закупно збіжа й господарських знарядів. Одначе, з огляду на те, що в кооперативах... лише коломийський повіт і район Синевідська вижнього в Сколівщині. Закупну товарів й їх розділ переведено щойно в марті с. р.

I. Закупно і розділ товарів.

1) Тов. „Чорногора" в Коломиї, котре одержало для допомоги Гуцульщині безпроцентову позичку в сумі 1,700.000 Мп., — закупило в марті с. р.:

	Мп.	кг.
Кукурудзи за	490.000	14.650
Ячмінь за	350.500	10.000
Муки ячмінної питльованої за	228.000	6.052
Муки кукурудз. за	722.000	18.950
Гриску кукуруз. за	44.000	1.100
Разом на суму	1,837.500	50.852

Придібном на поодинокі громади завідувала Окружний У. Г. К. в Коломиї та приділив цілу скількість закупленних харчів 34 найбільше знищеним громадам повітів: Косів, Надвірна, Печеніжин і Коломия, з сум 150.000 Мп., призначеної на закупно товарів для безплатної роздачі жертвам з українсько-польської війни, видано харчів на суму 69.695 Мп., а за половину ціни на суму 9.350 Мп.

Приділено для міста Коломиї 5 сотнар ржу розділив Окружний У. Г. К. за зворотними деклярації, поміж вбогі родини, котрі мають до вижиливання малі діти і котрі понесли жертви для української справи.

2) Читальня „Просвіти" в Синевідську вижнім одержала на руки о. Марковім безпроцентову позичку в сумі 370.000 Мп. і закупила один вагон румунської кукурудзи, 1½ вагона барабола і та один вагон збіжа, сей послідний завдяки заходам „Народної Торговлі" у Львові по ціні знижений до третини торговоі.

Збіжє приділено 10 найбіднішим громадам сільського повіту, в з осібна узглядено громаду Славсько, котра терпіла наслідком подій в літі минулого року.

Закупленну кукурудзу й бараболі роздлено по ціні закупу між населенне повіту, а за 20.000 Мп. видано даром для жертв з української війни.

II. Дальші безпроцентові позички.

В місяці марті поширено сю акцію на дальші пять повітів, а саме: Долина, Гусятин, Надвірна, Станиславів і Богородчани та уділено безпроцентові позички таким кооперативам:

1) Долина: Торговельний Союз „Самопоміч" на закупно збіжа й бараболь 600.000 Мп., в тім 100.000 Мп. на закупно харчів для безплатного розділу.

2) Гусятин: Госпол.-торг. Спілка Філії „Сільського Господаря" в Копичинцях на закупно будівельного матеріялу, господарських знарядів і инших предметів першої потреби 750.000 Мп., в тім 100.000 Мп. на закупно для безплатного розділу.

3) Надвірна: „Повітовий Союз Кооперативи" в Делятині на закупно збіжа й бараболь 620.000 Мп., в тім 100.000 Мп. на закупно харчів для безплатного розділу.

4) і 5) Станиславів і Богородчани: Стов. Госп.-торг. „Злука" і Тов. Кред. „Руска Міщанська Каса" в Станиславові на закупно збіжа й бараболь 600.000 Мп., в тім 100.000 Мп. на закупно харчів для безплатної роздачі.

Позички сі призначено кооперативам при кінці місяця марта, так що лише у квітні почали вони переводити цілу акцію.

II. КВІТЕНЬ.

I. Закупно й розділ товарів.

1) Торг. Союз „Самопоміч" в Долині закупив і розпродав населенню долинського повіту 14½ вагона барабль по ціні нисшій від торгової о 15 до 20%. Бараболі доставлено добрі. Детайлічну розпродаж переводив Союз сам через те, що кооператив по селах нема, а місцеві купці набивали ціну.

Обділено 21 громад. Даром роздано 69 сотнарів бараболь на ціну 40.924 Мп., 234 родинам (по 25 до 100 кг).

2) Госп.-торг. Спілка в Копичинцях закупила більшу скількість господарських знарядів і хлібних виробів, та замовила в Турчанщині будівельний матеріял для сіл знищених війною. Видано за квітень допомоги у збіжу і мануфактурі 33 родинам. Дальші акції ведеться.

3) „Повітовий Союз Кооперативи" в Делятині закупив 2 вагони бараболь, 30 сотн. кукурудзяної муки та 1 вагон жита, сей послідний завдяки старанням „Народної Торговлі" у Львові. Бараболі приділено 8 найбіднішим громадам надвірнянського повіту, кукурудзяну муку поміж всіх біднійших з цілого округа, бо ізза малої скількости не можна було жадної громади в цілости обділити.

Жито приділено 13 громадам, котрі розділили його справді між найбіднійших.

На свята закуплено більшу скількість харчів та роздано їх по ціні 25—30% нисшій від торгової.

Замовлено дальших 2 вагони румунської кукурудзи та намічено дальше закупно бараболь й кукурудзи, середників потрібних населенню на весняування й їду.

Одержанних 300 кг ржу роздлено для найбідніших в 7 громадах пов.

4) Тов. „Злука" в Станиславові закупило 1 вагон кукурудзи і 3 вагони бараболь та приділило його знищеним меслам станиславівського і богородчанського повіту. Ні місцях переводили розпродаж і розділ Кружки „Сільського Господаря".

Замовлено дальших 17 вагонів бараболь.

З одержаних 960 кг ржу приділено 500 кг на села станиславівського повіту, 200 кг на села богородчанського повіту, решту роздлено між найбіднішими населення Станиславова, в тім 50 кг для военних сиріт в місцевім захисті.

5) Синевідсько вижне. В продовженню акції з попередних місяців закуплено за помочю „Народної Торговлі" 1 вагон збіжа, який й роздлено між 11 громад в скількості 6—8 сотнарів на село. Містечко Сколе одержало 40 сотнарів для дальшого населенню без огляду на віру і народність.

II. Дальші безпроцентові позички.

На закупно збіжа на засів, харчів і господарських знарядів призначено в квітні с. р. дальші безпроцентові позички таким кооперативам:

1) Броди: „Повітова Спілка для господарства й торговлі" на закупно бараболь і госп. знарядів 500.000 Мп., в тім 100.000 Мп. на закупно для безплатного розділу.

2) Яворів: Спілка торговельна „Народний Дім" на закупно харчів для громад спалених в часі української війни й допомоги для піднесення домашнього сільського промислу в Яворівськім промислу в Яворові 500.000 Мп., в тім 50.000 Мп. для безплатного розділу.

3) Городенка: Повітова Кооператива на відбудову сіл 320.000 Мп.

Львів, 26. мая 1921 р.

Д-р Стефан Федак, предс.,
М. Галущинський, містопредс.,
В. Целевич, секретар.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

КОС КАБ, КОНН. Бр. св. Николая, від. 250, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о 3-тій годині пополудни в неділю, 17. липня, в галі Житкевича під ч. 168 R. F. D. 28. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Неявившися член заплатить кару $1.50, а урядник $3.00. — В. Каня, предс.; Е. Житкевич, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 42, повідомляє, що мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 17. липня, в галі Укр. Нар. Дому під ч. 148 Гоп Аве. На порядку нарад справа пікніку і братські важні справи, отже кождий член най явиться. — Т. Скоробогатий, предс.; М. Мельник, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться в 8-мій годині вечером в суботу, 16. липня, в галі Укр. Нар. Дому під ч. 217 Іст 6-та ул. На порядку нарад буде відчитанне звіту і поміч на старий край. Неявившися член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — І. Солтис, предс.; М. Марків, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від. 342, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудеться о 7-мій годині вечером в понеділок, 18. липня, в галі церковній під ч. 645 Розевелт Аве. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Повідомляється всіх членів, що мітінґи будуть відбуватися завше в третій понеділок по першім, вечером. Кождий член має приходити на означений час. — П. Плавущак, предс.; І. Маркович, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться о 12-тій годині в неділю, 17. липня, в галі У. А. Горожан під ч. 822 Франклін ул. На порядку нарад будуть важні справи до рівнали своі вкладки. Неявившися член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — І. Жмутин, предс.; Н. Волос, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Тов. „Вільна Україна", від. 139, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудеться о годині 2.30 пополудни в неділю, 17. липня, в гали церковній під ч. 4952 Саут Палайна стр. На порядку нарад полагодження нескінчених справ з 31. січня. — О. Чучман, предс.; Д. Кошіль, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. „Українська Січ", від. 170, повідомляє, що півричний мітінґ відбудеться в 8-мій годині вечером дня 16. липня, в гали церковній при ул. Ґрін і Сусекс. На порядку нарад звіти урядників і контрольної комісії. Неявившися член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Цаповський, предс.; П. Мелень, секр.

МУСКІҐОН ГАЙТС, МІШ. Товариство „Просвіта", від. 131, вибрало на півричнім мітінґу дня 26. червня отсей уряд: І. Худин, предс.; В. Гульчій, секр. фін.; П. Дембогурський, секр. рек.; Д. Сенів, кас. Повідомляється всіх місцевих і позамісцевих членів, що слідуючий мітінґ відбудеться дня 17. липня, о годині 6-тій вечер, в дни Николи Ількова під ч. 1405 ул. 9-та. Всі члени мають явити на той мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Неприсутний на тім мітінґу член буде суспендований після статута. — В. Гульчій, секр.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших пояснень).

Ціна одної стрічки 10 центів.

BROOKLYN, N. Y.

Укр. гр.-кат. парохія Сошествія св. Духа в Брукліні, Н. Й., устроює ВЕЛИКИЙ РІЧНИЙ ПІКНІК в неділю, дня 17. липня 1921 в Feldmans Queens County Park, при Grand and Garrison St., Maspeth, L. I. Початок о годині 2-ій пополудни. Вступ 35 цнт.

Дороговказ: До Feldmans Queens County парку можна доїхати з Ню Йорку: на Delancy St. взяти Grand St. кару; з Long Island City взяти за Grand Ave. кару і змінити на Grand St.; з South Brooklyn взяти Crosstown кару і змінити на Flushing Ave.; з North Side взяти на Grand St. Schutle кару і змінити на Marcy Ave., звідси взяти треба Grand St. кару, котра довезе аж до парку, висідаючи на Garrison Ave. З Woodhaven, L. I. і Jamaica, L. I. взяти Elevated train до Marcy Ave., опісля перейти до Broadway Bridge Plaza і взяти Grand St. кару.

Звертається увагу, що в день пікніку, коло парку, при Garrison і Grand St. будуть стояли наші показчики з американськими і українськими прапорчиками. Там саме треба висісти з карп. — KOMITET. 57162

ПОЗІР! ФІЛЯДЕЛЬФІЯ І ОКОЛИЦЯ!

Тов. Січ, Округ І. Філядельфія, Па.
— устроює —
ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17-го ЛИПНЯ С. Р. на LOUIS FARM.

Початок о годині 10-ій рано.

Запрошується всіх Українців і Українок почуваючихся бути щирими патріотами України, дожидаємо численне прибуте. Програма пікніку буде уладжена з різних несподіванок, так що кождого присутного задоволиться. Буде свіжа перекуска і холодні напитки. Першорядна музика буде приграваги до пізної ночі. 62

Чистий дохід призначений на українських героїв Січових Стрільців в Чехословаччині.

За добру забаву ручить
Окружна Старшина.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукування платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщення, за більше разів плата відповідній опуст. Двоаразове оголошення в 5 стрічок $1.00.

Пошукую пов. АНТОНІЯ ГАРМАТЮКА, котрий перед пару місяцями був дяком вчителем в Бостон, Масс. Можливо що є тепер там ще знаходиться. Хтоби о нім знав або він сам, у відомій йому справі зволить зголоситися на адресу: MIKE KLYBAN, Box 121A, Whippany, N. J. 62-63

Пошукую ДАНИЛА СМОЖАНИКА, котрий має перебувати в Канаді, або в Америці. Хтоб про него знав, або він сам, зволить ласкаво подати на адресу: ІВАН СМОЖАНИК, 518 Morris Ave., Summit, N. J. 61-63

УКРАЇНСЬКА гр. кат. Церков Рождества Преч. Діви Марії в Chicago, Ill., пошукує дяковчителя. Посада до обнятя 1-го серпня. Голоситись на адресу: UKRAINIAN GR. CATH. RECTORY, 4952 So. Paulina Street, Chicago, Ill. 62-64

48 АКРОВА ФАРМА НА ПРОДАЖ, 30 ороні, решта ліс і пасовиско, 5 румовий дім і другі будинки, 4 корови, 2 коні, 2 свині, 100 курий; знаряди рільничі; ріка пливе через фарму; при твердій дорозі. Ціна $2.600, вплати $1.300. Писати до: WASYL MALANYNEC, Lee Center, N. Y. 61-3

РЕСТАВРАНТ НА ПРОДАЖ

бареґн, добрий бизнес і в добрім сусідстві. Мусить спродати з причини виїзду з міста до 25-го липня. Голоситись до: B. TOMASZEWSKI, 600 Third Ave., Brooklyn, N. Y. 62-67

ХТО СЛУЖИВ ПРИ АМЕРИКАНСЬКІМ ВІЙСКУ

просимо зголоситися до нас а ми поможемо дістати Вам ВИНАГОРОДЖЕННЄ „БОНУСІВ". 29свч-

Пишіть на адресу:
EMIGRANT AID CO., Inc.,
49 East 7th St., New York City.

ЩАСЛИВІ ДНИ!

Наступають для тих Українців в Америці, котрі будуть знати англійський язик. Коли Ви до сего часу не володієте ним, то впишіться до нашої школи а в протягу 3 місяців Ви будете читати, писати і говорити по англійськи. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. гришми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте:

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St.,
New York City.

45 МІЛЬОНІВ ДОЛЯРІВ

Губернатор Ню Йорського стейту Миллер, підписав рішення на видавання бонусів (надгороди) для тих жовнірів американської армії, котрі служили в час світової війни. Проте всі Українці, бувші жовніри американської армії, повинні сейчас звернутися до нас в сій справі а ми подамо їм, зовсім безплатно, просьбу на отримання сего бонусу. 25вч—

HENRY C. ZARO, Banker,
39 Cooper Sq. Dep.U. New York, N. Y.

ФАРМИ!

ФАРМА 104 АКРІВ

з того 50 під плуг а 54 ліса і пасовиска. Фарма огороджена дротом, 30 акрів обсіяні і обсаджені, а 20 акрів сіна. Будинки є добрі, баня нова, на споді цементована, дім покритий бляхою о одинадцять кімнатах; всякі будинки для худоби і курий, 2 молоді коні, 6 штук худоби, 1 просьна безрога, 75 курий; всякі фармерські машини, вози і повози. Продасть за приступну ціну за ціну $4.500. Прошу зголоситись на адресу: A. SZYMCZAK, R. 7, D. 1, Galway, N. Y. 62-64

ДОБРІ ФАРМИ НА ДОБРЕ ГОСПОДАРСТВО.

1) 117 акрів фарма, 12 кімнатний дім, стодола, сайло і другі забудування, 25 штук худоби, 3 коні, 3 свині, дуже курий, качок і гусий. Газолиновий інджай, вози і повозки і всякі машини. Одна миля до міста. Ціна $7.900, готівки $2.900.

2) Фарма 100 акрів, новий 10 кімнатний дім, стодола і другі забудування, 8 корів, 2 коні, 150 курий, 3 свині, вози і машини. Півтора милі до міста. Ціна $3700, готівки $1500.

Ті і другі фарми продаються з цілим інвентарем і посівом. 62-64

Звертайтеся до:
M. PISARKO & S. POKUTNY,
406 E. 5th St., New York City.

ВЛАСТИВА ДОРОГА ДО ПОКІНЧЕННЯ РІЧИ ДОБРЕ.

В тім році, в місяцю вересни, цілий світ буде обходив урочисто память Dante Alighieri, позаяк в тім місяцю випадає його шістсот літна річниця смерти. Данте належить до тих немногих найбільших поетів всіх часів, а твір „Боска Комедія" ставить його в ряді несмертельних. Написане сього твору забрало йому богато а богато літ часу, тому твір сей належить до абсолютних рідкостий в літературі. Се є властива дорога до покінчення річи добре. Річи які робимо з напруженнєм ума і увагою, по вічні часи будуть добрі і будуть жити, а дієсь противно, коли виконуємо щоневдь без змислу і неуважно. Трінера Гірке Вино належить також до тих чинників, котрі живуть і будуть жити, позаяк богато літ студіювання, експериментів і спроб, аби досягнути теперішної досконалости лікарства довели, що не має собі рівного в випадках затвердження, браку апетиту, болю голови і инших долегливостий жолудкових. „Коли Вино є успішним, мусимо його ще більше удосконалити", було все провідною засадою Джозефа Трінера. Кождий аптикар і спродавця лікарств має в запасі Трінера Гірке Вино, — лише жадайте безуспішно правдивого „Трінера"!